

Beogradskie Novine

Br. 50.

Ratni Izvještaji. Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 20. februara.

Istočno bojište:

Sjevero-Istočno su od Foščana prve naše navalne čete iz neprijateljskih rovova nekoliko zarobljenika, tri mašinske puške i jednu spravu za bacanje mina. U oblasti smo Ludove razorili jednu neprijateljsku stražarsku karavu. Kod Radziwilow a oborio je jedan naš letač svojom vatrom jednu rusku letelicu.

Talijansko bojište:

Juče se poslije podne pojačala neprijateljska topnička vatra na primorskom frontu između Plave i mora. Noću je dolazio samo do pojedinačnih vatreñih prejeda. Na tirolskom je frontu naročito u odsjeku između Torbole i Soppia bila talijanska artiljerija djelatnija nego obično.

Jugo-Istočno bojište:

Jugo-Istočno od Berata predstražarska čarkanja.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 20. februara.

Zadnjo bojište:

Kod vojske maršala vojvode Albrechta württemberškog propao je jedan engleski napad, započet poslije pripreme vatrom, i to zapadno od Messines-a; u našoj ruci ostalo je jedan časnik i 6 vojnika.

Front prijestolonaslednika Ruprecht-a bavarskog:

Na artvisskom bojištu odbijeni su napadi nekolikih engleskih izviđačkih odjeljenja. Na sjevernoj obali Ancre izvršio je jedan krstareči pred prepad nad jednim engleskim stražarcem odjeljenjem i vratio se, dovevši sa sobom 7 zarobljenika. Poslije kratke pripreme vatrom zauzeo su naši napadni odredi na juriš jednu oslonu tačku južno od Le Transloy i odvedoše posadu od 30 ljudi.

Front njemačkog priestolonaslednika:

U Champaignu u Vogezi-a izjavovi se mala francuska preduzeća. Na verdunskom sjeviro-istočnom frontu pošao nam je za rukom prepad protiv jedne neprijatelj-

ske straže, koju smo savladali u srednjoj dana.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog.

U pojedinim odsjecima ruskog artiljerije bila živila no ranijih dana naročito južno od Trisvjetlinskog jezera i na obalama Narajovke.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

U Karpatima bilo je prijekovici po nas povoljnih izvidjanja. Pošto su njegovi branici zarobljeni, bačena je u vazduh jedna utvrđena ruskog šumskog knuha južno od Smotreca. Sjeverno od slaničke doline pomjerili smo svoj borbeni položaj na jedan visinski greben, pošto cijerasmo neprijateljske predstraze i odbrimo protivnapade.

Front maršala pl. Mackensa:

Kod Raduleštija na Seretu prodriješe napadna odjeljenja u ruskim položajima i vratiše se po razaranju neprijateljskih zaslona sa 11 zarobljenika i nekoliko mitraljeza.

Makedonsko bojište:

Između Vardara i dojanske jezera bili su naši položaji do uveče izloženi žestokoj artiljerijskoj vatri. Napada nije bilo.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Napad njemačkih letalica na Arensburg.

Kb. Berlin, 20. februara.

Wolffov ured objavljuje sljedeće zvanično saopštenje: 18. februara napala je jedna od naših pomorskih letalica luku i vojnu postrojenja od Arensburga na Oeselu sa zapaljivim i rasprskavajućim bombama. Uspeh je bio dobar. Neprijateljska obrambena paljba nije ništa postigla.

Šef admiralnog stožera i mornarice.

Nedjeljni pregled.

I toku minule nedjelje sprječavalo je nepovoljno zimsko vrijeme vojnicu djelatnost na pojedinim bojištima; većih je borbi bilo samo kod Riponta u Champagni, gdje je vojska njemačkog priestolonaslednika, — kako veli i sama francuska štampa, — izvojivala priličan uspeh. Osim toga su se i dalje vodile rovovske borbe oko Ancre, gdje su Englezi prvi često ponavljanim jurišima i bombardiranjem prsa u prsa pretrpili krvavih gubitaka, ne postigavši nikakvih uspjeha. Na istočnom

pitanosti, vršio je on svaku svoju dužnost tako i dobro, bolje nego je iko mogao da traži od njega. Njemu nije trebalo tek da se zapovijeda, da ga se moli — Mikić je bio uvijek za sve spremjan i radio je sve, a najmilije mu je bilo, kad je mogao da nešto učini na svoju vlastitu ruku. Kod toga se nije isticao, niti je ikome prije saopćivao svoje odluke i ospove. Ali sve što je preduzeo bilo je dobro i uvijek mu je sretno pošlo za rukom.

Jahajući sa izvidnicom, Mikić je bio uvijek izvidnica za sebe. Gdje je što video ili primijetio sumnju, on je odmah sam preduzeo svoja posebna izvidjanja i nije mirovao, dok se nije uvjerio što i kako je u stvari. U ovakovim je prilikama često naletio na neprijatelja, koji ga je naravno obasuo životom vatrom iz pušaka, ali Mikić, on ne bježi, on se ne uklanja, dok nije viđeo sve i onda se lagano, kao u prkos, vraća svojima i javlja opažanja, koja su uvijek bila tačna.

— Baš su glupi ovi Rusi. Da nijesu pucali kao ludi, ne bi ih bio ni primjetio!

Jednom su ga prilikom ipak zarobili, ali već peti se dan vratio preobučen kao seljak natrag svome puku. A kad ga je pukovnik pitaš kako i što je bilo sa njim, nije htio ništa da pišta, nego samo reče:

— Kako ste se mogli nadati, da ču ja — i ono je „ja“ osobito naglasio, ostati kod njih bez ruma! Pa da je njihov car odredio svu svoju vojsku, da čuva samo me, Mikić bi im bio ipak utekao.

I prva mu je bila brig, da nadomjesti ono, što je u ono nekoliko dana svojega rospovista bio izgubio.

bojištu pretrpili su Rusi u više maha ozbiljnijih neuspjeha, naročito na frontu nadvojvode Josipa.

No glavnu pažnju kod sadašnjih dogadjaja još jednak iziskuje pootvoreni podmornički rat, koji je u prvoj polovini februara postigao uspjehe, koji su naročito u neutralnim državama izazvali dubok utisak. Prema vijestima glavnog stožera njemačke mornarice, koji izrično napominje, da ti njegovi podaci još nikako nisu potpuni, potopljeni je do 15. februara 112 brodova sa 259.705 tona; u amsterdamskim osiguravajućim krugovima međutim voda mišljenje, da je za to vrijeme potopljen 370.000 do 400.000 tona, a najzad ugledni danski list „Politiken“ javlja, da u danskim pomorskim krugovima voda mišljenje, da će njemačke podmornice, u slučaju da u istom razmjeru produže svoj razaranju rad, do kraja mjeseca potopiti najmanje jedan i četvrt milijuna tona trgovackih brodova.

Posljedice podmorničke blokade već se u veliko osjećaju kod sporazumnih država, i to naročito u Engleskoj. Brodarski saobraćaj sa evropskim neutralcima i sa Sjedinjenim Državama ili je potpuno prestao ili je bar jako zapao. Neutralna pristaništa puna su nakrcana natovarenim brodovima, koji ili zato ne mogu otploviti, što to ne dopuštaju vlasnici, ili pak što se za njih ne može skupiti posada. Naije, iz straha zbog pojačane podmorničke opasnosti, mornari dijelom u opšte neće da se pogode za putovanja kroz zagroženu zonu, a dijelom opet traže znatno povišu nadnike i premje za osiguranje života. Obustavljanjem neutralne plovidbe naročito se teško pogodjava Engleska, jer ona sada, htjela ne htjela, mora u većoj mjeri upotrijebiti svoju vlastitu trgovacku mornaricu, uslijed čega sada svi većoj mjeri nego ranije britanskih brodova stradaju kao žrtve podmornica. Već se sada čuje u Engleskoj lozinka: „Mora se manje jesti!“ Ovo se naročito čuje u „Timesu“, koji na uvodnom mjestu donosi jedan proglašenje, potpisani od lorda Venporta, gdje se stanovništvo poziva da što više štedi u trošenju životnih namirnica. Drugi opet veliki londonski listovi traže, da se britansko zemljiste što izdašnije zasije žitom. Nema sumnje, da će sada u Engleskoj u najmanju ruku nestati svih izlišnih zalih u najpotrebnijim namirnicama, jer dovoz svakim danom postaje manji.

Rezervisano držanje Sjedinjenih Država pokazuje tačnost mišljenja, rasprostranjenog skoro u cijeloj Evropi, da se Amerika neće usuditi da se

Prošla je jedna cijela godina i Mikić je po malo pio i dalje sretno ratovao, ne tražeći nikada slave ni priznanja, nego samo ruma. Njegovi su se drugovi čudili, kako da on još nije dobio nikakovo odlikovanje i doista, da je Mikić svaki dan pobijiao i zarobio na hiljadu Rusa, mislim da nikone u puku ne bi bilo palo na tun, da Mikić predloži na odlikovanje, jer iako je on mnogo radio, izlagao se svagdje i svakom prilikom, ipak je svako smatrao sve njegovo kao nešto, što drugačije ne može da postaja sive jača i živilja.

Medutim je on poslije dva puta ipak odlikovan i to srebrnom kolajnom za hrabrost drugog i prvog stepena, ali uvijek na predlog časnika iz drugih pukova.

Stajao sam jednoga jutra na ivici Šume sa svojom izvidnicom i proštrajao se, koju je bilo udaljeno koje dvije hiljade koračaja i koje su bili Rusi na svome odstupanju zapalili. Strašan, ali posve običan prizor u ovome ratu. Baš sam razmišljam, kako ću se našlo i najlaglije neopazen dovođenje i primači selu, da nastavim svoje izvidjanje, kad se u Šumi pojaviše manji odredi naše pješadije, a doskora stiče cibeli bataljun pod zapovjedništvom jednoga kapetana. Taj mi saopšti, da imade zapovijest zapovjedništvu zapaljeno selo i visne iza selu, pa me zamoli, da mu olakšam posao i izvidim, da li imade u selu još neprijatelja i koliko je jak.

Naredim dvojci jahača da podiju sa mnom, dok sam na Mikića bio posve zaboravljen i kada ga onaj čas nije po statom običaju ni bilo kod nas. Nas trojica podjednako jendekom uz drum i zakriti mla-

Izazi: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapadnjem od a. i kr. Šeta po cijeni od	8 kola
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od	10 kola
Izvan ovog područja po cijeni od	12 kola
Oglasni po cijeniku.	

Uredništvo: BEORAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83. Uprava i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25. Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Godina III.

narice kod ove posljedine, to je sada odlučeno, da se za otvaranje poslova u mornaričkom odjeljenju u Beču postavi za seboj lice, s time da ova dva faktora budu ravнопravnici.

Podadmiral Maksimilijan Njegovan, rođen je 31. oktobra 1858. god. u Zagrebu, a vodi porijeklo iz nekadašnje hrvatsko-slavonske vojne granice, koja je dala u toku vijekova bezbrižno dobiti vojnici. 1877. god. svršio je marinsku akademiju na Rijeci, 1880. god. postao je pomorski linijski kadet, a osam godina linijski pomorski portučnik. Kao viši pomorski časnik služio je kao nastavnik na kursu za pomorske časničke pripravnike, a neko vrijeme i kao razredni starešina i nastavnik na pomorskoj akademiji na Rijeci. Na mnogobrojnim putovanjima stekao je veliki pomorski iskustvo. Još prije dugo vremena odlikovan je ordenom gvozdene krunе III. stepena, krstom za vojnike za sluge i prethodnim priznanjem. Postavši 1907. god. linijski pomorski kapetan, postavljen je na načelnika operativnog odsjeka mornaričkog odjeljenja ministarstva vojne u Beču. Pošto je preko tri godine proveo na tom mjestu, postavljen je za zapovjednika rezervne i eskadre i komodora, što odgovara od prilike zvanju brigadira u kopnenoj vojski. Iste je godine Njegovan postavljen za kontreadmirala. U martu 1913. godine primio je komandu prve eskadre i prve pomorske divizije. Prilikom internacionalne pomorske akcije velikih sila povodom skadarskog pitanja pročuo se Njegovan i van monarhije. U jesen 1913. god., postavljen za predsjednika stalne pomorsko-tehničke komisije i dobio je čin podadmirala. Rat ga je zatekao kao zapovjednika prve eskadre. Kao takav dobio je 1916. god. ratno odlikovanje Leopoldom red. Sad ga je pak car i kralj postavio za vrhovnog zapovjednika cijele mornarice, dajući mu jedinstveno zvanje tajnog svjetnika.

Podadmiral Karlo Kaller pl. Kallertensel takođe ima za sobom sjajnu karijeru. Rodjen je 24. maja 1862. god. u Puli, a svršio je 1880. god. pomorsku akademiju na Rijeci. U dva maha, osamdesetih, a poslije i devedesetih godina učestvovao je u odlikovanju se prilikom internacionalnih pomorskih akcija oko Krita, kojom je prilikom dozilao i do oružanih sukoba. Tada je odlikovan i turškim redom Medjidiye. Isto je tako učestvovao u međunarodnoj akciji Kitaju 1900. god. Od 1905. do 1908. god. bio je Kaller za-stupnik načelnika operativnog odsjeka u pomorskom odjeljenju. Ovdje je predložio mnoge reforme u floti. Bio je duže vremena zapovjednik aktivne eskadre. 1911. god. dobio je plemstvo sa predikatom „pl. Kallertensel“. Pošto je u toku ovoga rata pok. admirala Haus skoro stalno boravio kod same mornarice, to ga je u Beču Kaller zastupao na dužnosti načelnika pomorskog odsjeka ministarstva vojne. U toku rata je dobio gvozdeni krst I. i II. stepena, kao i nekoliko njemačkih odlikanja. Čin podadmirala bio je dobio 1914. god. Sada je bio učvrđen na položaju, čiju je službu stvarno već od dugog vremena vodio.

Baden, 16. februara 1917. god.

Karlo s. r.

Dragi podadmiralu pl. Kallertenu, postavljam vas za načelnika ministarstva vojnog, odjeljenja za mornaricu, dajući vam jednovremeno zvanje tajnog savjetnika, oslobodjavajući vas od plaćanja pristojbe.

Baden, 16. februara 1917. god.

Karlo s. r.

Dosada je u austro-ugarskoj mornarici načelnik mornaričkog odjeljenja ministarstva vojnog i zapovjednik mornarice bilo jedno isto lice. Pošto pak potreba iziskuje stalno prisustvo zapovjednika mornarice

kraćim putem i uđem baš u samo selo, ima ih mnogo i pale ostaši kuća na drugom kraju sela. Još više ih ima dalje otraga i počeli su, da se ukapaju.

Poznавajući Mikića, da je uvijek bio pouzdan i da nikada nije javljaš što zaista sam nije tačno video i o čemu se nije uvjedio, vratim se natrag u Šumu i saopćim pješadijskom kapetanu, što sve javlja M

Zau opusnost.

Američko-engleski tajni savez protiv Japana i Njemačke.

Jedan američki Nijemac uputio je münchenskom listu „Bayerische Staatszeitung“ interesantan dopis pod naslovom „Američko-engleski tajni savez protiv Japana i Njemačke“. U tom dopisu saopštava taj američki Nijemac, koji se nedavno vratio iz New-Yorka u domovinu, da je slučajno prisustvovan jednom američkom svečanom banketu, na kojem je bio predsjednik Sjedinjenih Američkih Država. Roosvelt izjavio kako se Amerikanci nadaju, da Englezi neće zaboraviti usluge koje je u ovome ratu učinila Amerika Engleskoj, pa kako će za protivuslugu Engleska u američko-japskom razračunavanju, do kojega će ranije ili dano nije doći, u najmanju ruku u istoj mjeri potpomagati Sjedinjene Države.

Ova lakonska vijest nalazi svoje potvrđenje u japskoj štampi, koja otkriveno izjavljuje, da su Japanci vrlo dobro obavješteni o američko-engleskim namjerama protiv Japana i Njemačke. Šta više, neki ugledni japanski listovi energično zahtijevaju, da se otkaze japsko-engleski savez i stvoriti novi, njemačko-japski savez protiv Engleske. U Japanu se javno rugaju pasivnosti engleske flote i izriču uvjerenje, da Japanu u borbi protiv Amerike može da uspiješno i iskreno pomogne jedino Njemačka. Interesi Japana — piši listovi — nužno zahtijevaju, da se još za vrijeme trajanja ovog rata raskine englesko-japski savez i na tajne mahinacije Amerikanaca i Engleza odgovori sa objavom rata Sjedinjenim Državama. U ovaj čas Engleska ne može da pomaže Ameriku, a važnu ulogu u tome igra i činjenica, što ni Amerika sama još nije spremna. Ako dakle Japan hocé, da se bez velikih žrtava i uspiješno razračuna sa Amerikom, onda ne smije da gubi vremena.

Pokret za rezkočnost flamske Belgije.

Prije nekoliko se dana sastao u Bruxellesu t. zv. „narodni savjet“ flamskih Belgijanaca, u kojem su se sastali na vijećanju predstavnici svih aktivnih flamskih grupa. Taj je „narodni savjet“ poslje podnega vijećanja zaključio izdati svojim sunarodnicima ovakav proglaš:

Zar će sve patnje, koje smo prepatili, sve žrtve, koje je flamski narod pridonio za Belgiju, biti uzadune? Hocé li krv naših flamskih junaka, koji iznose 80 na sto belgijske vojske, prolivena za ljubljenu domovinu, ostati bez ikakve koristi? Zar će Flami i poslije rata, kao što je to bio slučaj prije rata, biti u svojoj vlastitoj domovini i opet smatrani samo gradjanim drugog rada? Hocé li flamski interesi biti još i dalje žrtvovani za interes Valonije? Zar će Valonija i u budućnosti ostati sisaljka, koja će islavati najbolju snagu naše Flamske?

Net, Belgija, u kojoj bi Flami i opet bili podjarmeni i neravni ostalim gradjanima, ne smije se više uspostaviti. Stara se politika iskrivljivanja ne smije ponoviti.

Ako je istina tvrdjenje, da se ovaj rat vodi za temeljne principe narodnosti i za opstanak malih naroda, onda je naše pravo i naša dužnost, da pred cijelim svijetom istupimo za oslobođenje naše gotovo sto godina podjarnljivane flamske narodnosti u Belgiji kao i za našu braću u francuskoj Flamskoj.

— Da vidim tog junaka.

— Mi — kić!

Doleći.

Baš je opet bio ljudski nakresan, jer je jutros odmah poslje smjene otisao kod kuhinje, navodno da donese poštu za momčad.

— Poznaješ li dobro naše položaje tako napred?

— Poznam, gospodine pukovniče.

— A poznaješ li onog malog crnog gospodina kapetana?

— Poznam.

— On će biti gdje u sredini položaja.

— Baš u rovu, gdje je bio i naš gospodin kapetan. Vidio sam sinoć, kad se baš na istom mjestu ugnijezdro.

— E, pa ti znaš sve. Nosićeš onom gospodinu kapetanu jednu vijest.

— Hocé!

— Čujem, da voliš rum?

— Nije slago, što vam je kazao, gospodine pukovniče?

— Moglo bi, da ti bude previše.

— Do sada me još nije stigla ta nesreća.

— Kad je tako, idi do mog monaka i donesi moju čuturicu.

Mikić se za čas povratio i donio čuturicu.

— A zašto ti nije dao i čašu.

— Tražio je, pa nijesam htio da čekam. Na poslijetu čemu čaša.

— Kako češ da pišeš?

— Iz čuturice.

— To ne može da bude.

— Zašto, gospodine pukovniče, ja sam već putem kušo, pa je išlo dobro.

— Kad si već kušo, evo ti pa ispi sve, nasmije se pukovnik od srca.

Pošto le Mikić ispiši i primio pismo za

Početak je učinjen. Okupaciona je (njemačka) vlast priznala narodna prava Flamačaca. Sve se mјere, koje su u tom pravcu od okupacione vlasti preduzete, upiru na temelje belgijskoga zakona i međunarodnoga prava (haaska konvencija). Tražimo, da se pravedne i zakonske mјere te narodna prava Flamačaca priznaju i zagaranjuju na predstojećem mirovnom kongresu. Tražimo dalje, da se upravna razdoba (Bestuurlijke Scheiding), koja je već započeta dvojnom podjelom ministarstva nastave, potpuno provede razdlobom svih ministarstava i uprava.

Što se pak tiče narodnih prava flamskog naroda, to mi možemo i moramo jasno naznačiti naše tražbine tim prije, što smijemo očekivati nijehovo ispunjenje prema danim običajima obiju zaraćenih strana. Stoga zahtijevamo, da se kod međunarodnog ustanovljivanja političkih odnosa u evropskim državama u budućem ugovoru o miru zagarantruju sve one mјere, koje su potrebne za potpuno razvile našeg narodnog plemena na podlozi njegovog vlastitog jezika.

Amerika i središnje vlasti.

Odnos između Amerike i Austro-Ugarske.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.)

Frankfurt, 20. februara.

„Frankfurter Zeitung“javila je New-Yorka: Drži se, da će poipljenje jednog američkog broda u Sredozemnom moru ubrzati prelom sa austro-ugarskom monarhijom.

Neograničeni podmornički rat.

Potopljeni brodovi.

Kb. Christijanija, 20. februara.

Potpunjeno je norveški parni brod „Stralsund“ (510 tona), koji se sa tovarom riba nalazio na putu iz Islanda za Italiju. Potoplila ga je njemačka podmornica. Posada je spašena.

Kb. Berlin, 20. februara.

Wolfiov uredjavla: U zbranjenoj su zoni Sredozemnoga mora posljednjih dana naše podmornice potopile veliki broj dragocjenih neprijateljskih brodova, među njima: jedan veliki talijanski transportni brod, prepun vojskom, dalje dva naoružana broda sa 3000 odnosno 4500 tonama zapremine sa dragocjenim tovarom za Solun, zatim talijanski brod „Oceanus“ sa 4207 tona zapremine, te retni brod „Vontoux“ (3233 tona) i francuski jedrenjak „Aphrodite“ sa 735 tona, sa tovarom željeza za Italiju.

Kb. London, 20. februara.

Engleski je parni brod „Jolo“ (3900 tona) potopljen.

Dalje ograničavanje plovidbe.

Kb. Christijanija, 20. februara.

„Northamerika-Line“ obustavila je dalje putničke plovidbe, jer pristanište Halifax nije još priznato kao pristanište za istraživanje.

Austro-Ugarska.

Misija nadvojvode Maksa.

Predaja pisma sultunu o stupanju na prijesto cara i kralja Karla.

Kb. Carigrad, 20. februara.

Priklom predaje pisma sultunu, kojim ga car i kralj Karlo izvještava o svome stupanju na prijesto, naglasio

malog crnog kapetana, okrene se i pravo ce konjima.

— Kuda ćeš? upita ga u čudu - pukovnik.

— Po svog konja, gospodine pukovniče.

— Jesi li pravo lud!

— To nijesam, gospodine pukovniče, ali sam konjanik, pa mi ne prija kad idem pješke.

— Sve, sve samo to ne, uzrujano će pukovnik. Taj čovjek ludo srće u opasnost. Pijan je, pa ne zna šta da radi. To ne mogu, to ne smijem dozvoliti.

— Ostavite ga, gospodine pukovniče. Takav je on već godinu dana i nikada mu se nije ništa dogodilo.

— Ali ja ne mogu, da ga uzmem na svoju dušu. Ta više je nego sigurno, da će ga ubiti Rusi, jer njihovi položaji jedva su od naših udaljeni stotinu koračaja.

Medutin je Mikić uzjahaо na svog konja i ne mareći više ni za koga odjedan laganim kasom, da odnese zapovijest u položaj.

Pukovnik je uzrujan gledao za njim. Mi, koji smo ga poznavali od prije, nijesmo se ni malo baš brinuli za njega, jer smo znali, da će se povrati čitav i ne povrileđen.

Vidili smo, kako je dojazio do položaja, gledali smo kako se sagnuo i predao pismo, gledali smo ga dok je čekao sjeđi na konju, da primi potvrdu i onda se mirno i korakom povratio natrag.

Rusi su ga dočekali i ispratili klišom taneti, ali ga je jedno tane nije pogodilo.

— Pijanicu i Boy čuva! reče pukovnik, tresući glavom, a osam dana docnije stigne Mikiću — velika srebrena.

Pošto le Mikić ispiši i primio pismo za

je u svom pozdravnom govoru nadvojvoda Maksa, starešina mјesta, kako se taj akt izvršiće u trenutku, u kom se vojske obiju država bore rame uz ramu za zajedničku pravednu stvar, a da će to bratstvo oružja još bolje učvrstiti postoeće prijateljstvo. Pomoći Božjom i požrtvovanjem naroda izvojevate hrabre zajedničke vojske častan mir, koji će saveznicima osigurati srećnu budućnost. — Sultan je u svome odgovoru izjavio svoju radost i blagodarnost na počasti, koja mu se notifikacijom ukazuje, te je u glavnome iskazao iste želje, iskazane u pozdravnom govoru.

Tu toku svečane audijencije predao je nadvojvoda sultani vojni krst za zasluge I. reda u brillantima. Kratko vrijeme po audijenciji vratio je sultan posjetu nadvojvodi, koji je u toku dana još primio posjetu vojnog ministra Enver-paše, njemačkog poslanika dr. pl. Kublmann-a i drugih uglednih ličnosti. Mnogobrojna lica upisala su se u posjetnoj knjizi.

Borbe na zapadu.

Borbe u dolini Ancre.

Kb. Berlin, 20. februara.

Wolfiov uredjavla: U borbama u dolini Ancre napali su Englezi u subotu poslije Žesučke artiljerijske paljbe sa tri razne navalne kolone u širini od šest kilometara. Cijelog dana vodile su se borbe oko Monlinske ruševine sjeverno od Ancre i oko obližnjih rovova, te smo u toku tih borba ustupili Englezima taj dio naših položaja. U nedjelju je bilo mutno vrijeme i mi smo ga mnogobrojnim preuzećima sretno iskoristili, dok neprijateljske izvidnice nijesu imale ni jednog uspjeha. Noću između 17. i 18. februara opet smo povratili jedan dio naših napuštenih položaja. Tri neprijateljska pokušaja u Ypernskom predjelu slomila su se našoj vatri. Na jednom mjestu vodila se borba iz neposredne blizine sa znatnim gubitcima po neprijatelju. Idućeg jutra bila je jaka paljba protiv desne strane rovovskog odjeljenja južno od Željeznicke Langemarcke-Ypern. Zatim je neprijatelj žestoko napao kako protiv tog odjeljenja, tako i protiv obližnjih položaja, ali je suzbijen djelomično pred rovovima, djelomično u ovima. U našim je rukama ostalo zarobljenika, 17. u veće iznajlo je uspjeha jedno njemačko preuzeće sjeverno od Witschate i sjeverno od kanala Combles-Ypern. Između Ancre i Ypern-a je takođe srušena jedna od Željeznicke izvidnice.

Poljska kraljevinu.

Gradski izbori u Poljskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Lodz, 20. februara.

„Nowy Kurjer Lódzki“ bavi se provincijskim gradskim izborima, koji su se ovih dana vršili u Poljskoj i veli, da se rezultat izbora ima posmatrati prema tome, da li su u pojedinim gradovima Poljaci i Jevreji glasali sporazumno ili odvojeno. Izabrano je: u Löwicu 12 Poljaka i 6 Jevreja; u Pultusk 12 Poljaka i 6 Jevreja, u Pruszkowu 10 Poljaka i 2 Jevreja; u Kolnu 6 Poljaka i 3 Jevrejina, u Ostrowu 6 Poljaka i 3 Jevrejina, u Bielsu Rawki 9 Jevreja, u Dobri 2 Jevreja i 4 Poljaka, u Unicewu 6 Poljaka, u Makowu su izabrani sami Jevreji a ni jedan Poljak. U Czenstochawu moraju se vršiti novi izbori, jer se strane još nijesu mogle da slože. Konačni se rezultat izbora očekuje sa velikom napečaju.

Roman prve kraljice iz Jagelonske dinastije.

Iz poljske prošlosti.

Još u djetinjstvu, u svojoj 13 godini krunisana je Jadwig a kći poljskog i ugarskog kralja Ludviga, godine 1384. u Krakovu kao kraljica Poljske. Po tadašnjem običaju, na koji se sada još samo kod azijskih naroda nailazi, vjerio ju je još kao sedmogodišnje dijete njezin otac sa Viljemon, sinom vojvode Leopolda od Austrije i Stajerske. Oboje je vezvalo duboka međusobna naklonost, koja se je pretvorila u žarku ljubav, kad je princ, mladi čovjek plemenitog izgleda, posjetio mladjanu kraljicu u tamo njoj u počast priredio velike svetkovine. U isto doba proslio je Jadwigu vojvoda Litavski Jagel. Ta prosdoba nailazi je na oduševljivo potpomaganje poljskog plemstva, jer se Jagel obvezao, da sa svekolikim naronom svojim primi hrišćanstvo i da utjelovljenjem Litavskie u Poljsku primi kraljevsku krunu Poljske. Ali je ovaj sporazum

novcu, u gradjevinskom materijalu i teglećoj stoki za dovoz gradje.

Uсловi proizvodnje su se pogoršali u godini 1916. Broj stoke je naročito smanjen, što su Rusi odvukli seosko stanovništvo, pustošenjem koje su Rusi izvršili naročito u svome povlačenju. Stočarstvo je u opšte dovedeno u opasnost uslijed snabdjevanja velikih gradova mesom. Najgore je tamo, gdje se u tom pogledu nije ništa unapred zbrinulo. U Knaivenu, kao i u okruzima Grojec i Gawolin ta je stvar dosta dobro uređena, tako da u tim krajevima stočarstvo ne prijeti nikakva opasnost. Rasplod svinja se povećao sa 30 po sto, čime je nevolja stočarstvu u nekoliko ublažena.

Po poljoprivrednik dosta jako osjeća sve veće smanjivanje brojnog stanja konja. Svi naporovi poljoprivrednih udruženja u tom pravcu, i pored stvarne potpore gradjanskih vlasti, ostali su bez uspjeha. Za sad se mora ograničiti na to, da se uveća obilost konjskog rada. To se pak može postići samo tako, ako se rad na odgovarajući način rasporedi i preduzmu mjeru, kojima će se poštediti radna snaga konja. Veoma bi bile potrebne i korišnje poljske željeznice, gradjenje ovih već se istražno preduzima na većim imanjima u predjelu Kalisa; na manjim imanjima bi se trebalo više vratiti starim poljoprivrednim spravama — motikl i ašovu.

Rad i istražnost mogli bi nadoknadi mnogu oskudicu. Nužda čini dovjemanju često puta bolje usluge nego li predavanja naučnih profesora. Tako je n. pr. i poređ oskudice u kojima, zasijano u ovoj godini 15% veća površina ozimnjim žitom nego li u prošloj godini. Mnogo je tome doprinjelo umanjenju zastajavanje krompira i repe zbog nemogućnosti dubrenja.

Zetva je bila slabija nego li srednja. Nije se moglo bolje ni očekivati, jer osim oskudice u sjemenu nije se zemljiste imalo čime gnojiti. Pa i samovo vrijeme nije za poljoprivrednika bilo povoljno; aprilski mrzavevi, nepogode s gradom u okolini Kielce, u predjelu Lodža i varšavskoj guberniji uticalo je na žetvu vrlo štetno. Najače se pak osjećala rđava žetva u krompiru izuzimajući izvjesne zapadne krajeve. I sa vadijenjem mlađih krompira se vrlo rano počelo. S toga je kod nas danas veoma potrebna štednja u potrošnji krompira.

S hlbjebnim žitom vladaju naročite okolnosti. Kad bi se sva zaliha izuzimajući onu količinu, koja je otrebna za sjeme, predala mještu za prikupljanje žita, mogao bi se znatno povećati obrok brašna na svaku glavu. Ali je na žalost teško po selima izvesti ograničenje potrošnje, a pretjerane cijene žitu u oštoj prodaji skoro onemogućuju borbu sa prestupima. Veliki prihodi seoskog stanovništva, o kojima se o opšte govoru, samo su priče. Van svake je sumnje, da se manji posjednici danas nalaze u povoljnijem stanju, ali su to samo oni, čiji posjed nije stradao od ratne nevolje, kojima su poljoprivredne sprave ostale čitave i očuvane i čiji je privredni rad ostao u redovnom toku. I imanja, koja se nalaze u blizini velikih gradova, koja proizvode većinom povrće, nalaze se upravo u sjajnom stanju.

Ta imanja raspolažu često većim kapitalima, koji su postali ili prodajom proizvoda ili prindurom prodajom poljoprivrednih sprava. Ali se taj novac ne može smatrati kao dobitak, nego više kao gubitak poljoprivrednikov, jer kad on bude poslje svršenog rata nabavljao nove poljoprivredne sprave, on će ih morati plaćati daleko skuplje, nego li što je cijena, koju je za njih dobio. S druge strane su se troškovi proizvodnje daleko uvećali, hrana za konje i krave je danas daleko skuplja nego li prije. A vrlo važnu ulogu pri tome igraju i tečajevi novca na trgovima.

Tako stoji stanje sa manje raznjenim imanjima; ali daleko veći broj zemljiskog posjeda stoji mnogo gore. Spisak ratom nanijete štete pokazuje gubitak preko pola milijarde rubalja. U mnogim krajevima, kao n. pr. u gubernijama Lomza, Suwalki, Siedlec i Cholm poljoprivreda se ne može više podići, ima znakova, da će ona u tim krajevima trajno opadati.

Mjeseca decembra 1915. god. je, blagodareći neumornim naporima i pozdravovanju nekih seljaka, uređeno medjusobno ispmaganje, čime se uspjelo, da se izvjesna napuštena imanja u gubernijama Lomza i Cholm obdjejavaju. Uspjelo se, da se ponovo ožive potpuno opustjeli površine zemljišta, bez zgrada, poljoprivrednih sprava, zaliha i stanovnika i da se zasiju velike površine. Ovaj je primjer prekinuo mrtvilo susjednih privrednika, podstakao ih na rad, tako da je bilo mogu-

će vrlo velike prostorije zemljišta spasti od konačne propasti.

Ova akcija spasavanja je sve danje napredovala. Prikupilo se približno 350.000 rubalja, koju su svoti privredni provincije Poznanske povećali sa još 412.000 rubalja. U julu 1916. god., pomoćna akcija je zadobila čvrst oblik, stvorio se savez poljoprivrednika. U pojavu međusobnog ispmaganja mora se računati i osnivanje zemaljske banke, koja daje kratkoročne kreditne.

I seljacima je kreditna pomoć vrlo potrebna. Seoska banka je zajedno s Rusima napustila zemlju, u mnogim slučajevima je iz opštinskih blagajnica odnjet novac zajedno s knjigama.

Krajem prošle godine dobila su potvrdu dva vrlo važna poljoprivredna uredjenja: revizionisti savez poljskih poljoprivrednih udruženja i središnja blagajnica poljoprivrednih pozajmljivkih udruženja. Još je riješeno, da se u Pulawy osnuje jedan poljoprivredni zavod.

Rat i kožarski trg.

Neki je američki trgovac koža ustanovio, da težina njegove kozje kože (chevreau) upravo prikazuje vrijednost njegove težine u srebrnoj valuti: 75 cts za četvornu stopu. Stoga veli on da bi banke morale mjesto srebra, zlata i nakita čuvati i kožu u svojim blagajnama i trijemovima.

Njemačka je posljednje godine mira 1913. uvezla samo za 380 milijuna maraka kožu od rogate stoke, nu poslije rata biće tvornicama koža upravo nemoguće, da uvezu takve kolicine. Ratna su privredna društva upravo zato osnovana, da u prvom redu osiguraju potrebu vojske i da zatim izvedu opreznu i razumnu razdjelu preostale zalihe za potrebu gradjanskog stanovništva.

Neutralne su zemlje, Holandija, Danska, Švedska i Norveška odmah u početku rata zaboravile izvoz kože od krupne stoke, a tu su zabranu proširile docnije i na luke teleće kože, a konačno i na konjsku kožu. I u tim su se zemljama održavale i još se održavaju protestni zborovi protiv poskupljivanja kože i cipela, a javno je ogorčenje i štanjice i ulice još više razjareno uslijed vijesti o džinovskim dividendama tih industrija. Sada je pak odveć dockan, da se toj skupoci na put stane, ona će još više rasti, a i uprkos maksimalnim cijenama, koje će se na primjer u Danskoj uvesti.

Najintenzivnije je Engleska proizvodila kožu i cipele. Njezine tvornice cipela u Northamptonu, Leicesteru i Ketteringu premačale su svoje poslovanje isključivo za prigotavljanje ratne obuće. Tvrđi se, da je iz tih tvornica u avgustu 1914. do 31. decembra 1916. otpremljeno na bojišta:

21 milijun pari visokih engleskih čizama.

3 milijuna pari visokih francuskih čizama.

4 milijuna pari visokih ruskih čizama.

4 milijuna pari ruskih „Wellingtong“ čizama.

400.000 pari talijanskih planinskih čizama.

600.000 pari srpskih vojničkih cipela i cokula.

6 milijuna pari engleske vojničke obuće raznih vrsti.

Za godinu i po je dakle oko 40 milijuna pari razne obuće za ratne svrhe dobavljeno i otpremljeno po tim tvornicama. Kod stanice Manchester Parkroad nalazi se ogromno skladište obuće vojne uprave, koje u svakoj dobi, a u roku od 24 sata može otpremiti na bojište 100.000 pari obuće. Ovogomu potrošnja obuće i kožnatog pribora od strane nekih 25 do 30 milijuna vojnika, koji sada pod oružjem stoji, zadaje ozbiljnih briga vojnim dobjavljačima svijetu zemalja, a i u Engleskoj se pitaju odakle će dobaviti sirovu kožu. Engleska vlada kupila je na La Plati 100.000 komada koža od Liebiga (u Fray Bentosu, republika Urugvaj), a francuska vlada sve kože, što će pasti do konca aprila u preduzećima za smrznuto meso. U Indiji zaplatljena je engleska vlada oko sedam milijuna govedjih koža, koje godišnje padaju od onih 11 milijuma zebu-a, najvećeg stada goveda na svijetu. Osim toga Engleska privlači k sebi štogradima koža u čitavoj Africi, Australiji i Kitaju.

Sporazumno je pak državama nezgodno što se Sjeverna Amerika uslijed svoje kupovne snage i neoslabljene valute s njima takmiči, čak i na samom londonskom tržištu, a osobito kod tamo uobičajenih licitacija kože. Stoga već i misle u Londonu te licitacijama sasvim napustiti. Skakanje je vrijednosti za kože i ustrojene kože godine 1916. tako brzo i iznenadno nastalo, da je na primjer porasta cijena za kože iz holandskih klanja od 35 cts. na 52 cts. u junu i na 75 cts. u novembru i to za funtu sirove kože u opšt. dočini je cijena kože prve vrste, tako zvana „jezgra“ porasla od 120 forinti na 350 forinti za funtu. Dovoz kože i materijala za štampljenje vanredno je otežano u neutralne zemlje, uslijed poступka Engleske, koja je te tovari prosto zaplijenila i za sebe upotrijebila.

Cijene sasvim napustiti. Skakanje je vrijednosti za kože i ustrojene kože godine 1916. tako brzo i iznenadno nastalo, da je na primjer porasta cijena za kože iz holandskih klanja od 35 cts. na 52 cts. u junu i na 75 cts. u novembru i to za funtu sirove kože u opšt. dočini je cijena kože prve vrste, tako zvana „jezgra“ porasla od 120 forinti na 350 forinti za funtu. Dovoz kože i materijala za štampljenje vanredno je otežano u neutralne zemlje, uslijed poступka Engleske, koja je te tovari prosto zaplijenila i za sebe upotrijebila.

Kada će se i središnje vlasti opet na svjetskom tržištu pojaviti kao kupci, cijene će još više skočiti i tražeći najmanje pet do osam godina, dok će jače stočarstvo omogućiti obilju opskrbi mesom i kožama. Čak što više se u Sjevernoj Americi u prkos svim načinjima podizanja stočarstva opaža opadanje u broju rogatih stoke i to za 10 milijuna komada posljednjih česam godina. Nu ona je i dobro obrala kajmak svojim ogromnim dobavama cipela Engleskoj, a osobito Rusiji. I u posljednjoj se je državi uslijed rata znatno smanjio broj stoke i vlada u njoj velika nestaća kože i izvodjenje kože u prkos velikih dobava Amerike, Japana i Engleske. Japan dobavlja ponajviše cipele iz korejanskih koža sa žigom: „Made in America“.

Zarobljenici u starom Rimu.

Ropstvo. — Zarobljeni kraljevi. — „Padanje cijena“ na pijaci za robove. — Sudbina žena, odvedeni u ropstvo. — Gladijatori.

Iz istorije je poznato, da je u staro doba sudbina u ratu zarobljenih bila vrlo loša. Prolazili su još mnogo gore nego ubice i zločinci. Gotovo u većini slučajeva su ih ubijali, pošto su prethodno imali da paradiraju kao trofeji prilikom svečanog ulaska pobedonosnog vojskovođe (triumphatora) u prijestoniku. U starom Rimu naročito je ulazak triumphatora tečao po često propisanom ceremonijalnu. Pored njegovih kola išli su zarobljeni kraljevi, ovakvi slučajevi bili su tada prije pravilo nego li rijetko, pošto su se kraljevi naročito primitivnijih naroda, uvijek borili u prvim redovima, — velikodostojnici, vojskovođe, sveštenici, a za njima se nizala ogromna povorka zarobljenih boraca i mnoga stanovništva neprijateljske zemlje, staraca, žena i dječje, odvedeno u ropstvo. No Rimljani ipak često nijesu ubijali svoje zarobljenike, jer im je to zanabranjalo njihov duh. Znali su, da se za njih može naći mnoga korisna upotreba. Mnogi su smješteni po umrtašnosti, većina na cijev, a drugi sretniji, imali docnije prilike da budu zamijenjeni za zarobljene Rimljane. Naročito su od smrtnih kazni posleđeni ugledniji zarobljenici, plemići, vojne starešine i t. d. Oni su razmješteni na stanovanje u manje gradiće u umrtašnosti, gdje za njih janči, stvarna i u njihovim domaćini napose. Tako su u Albu bili smješteni Sypax, kralj meseski i Persej, kralj mačedonski. Palančani su se već starići za to, da zarobljeni vladari ne žive prekomjerno dobro, jer se iz dijela rimskih pisama vidi, da su sluge tužile svoje gospodare za kinjene zarobljenike, koji su im bili stavljeni na raspolaganje.

No ipak su zarobljenici često ubijani, jer su po tadašnjim pojmovima svakog pojedinca činili odgovornim za rat, a već kada su ti zarobljenici bili pali u ropstvo prilikom kakve pobune, tada je bilo svršeno sa njima. Ta ni danas poslije 20 vjejkova, u doba letilice i podmornice, ne postupa se baš „sa rukavicama“ sa zarobljenicima iz pobune. Obično su zarobljenici prije pogubljivanja još i šibani. Najčešći nacini pogubljivanja bili su odsecanje glave i ugušivanje. Docnije se iz Azije i od Kartagenaca prenijeo u Rim običaj smrtnog raspinjanjem na krst. Ova je smrtna kazna naročito praktikovana protiv Jevreja za vrijeme njihovih pobuna za vrijeme Vespasijana i njegovog sina Titita. Naročito strašan slučaj zlostavljanja zarobljenika nalazio se kod Livija: 70. Nujidana, koji su u toku drugog punskog rata bili pali Šaka Rimljana, išbani su i vraci na svojima, pošto su svakome odsječene obje ruke. Ma da je još tadašnje medjunarodno pravo zarobljivalo sakacanje zarobljenika, to su ipak naročito uhvaćenim izvidnicama odsječane ruke. Naročito su okrutnošću odlikovali rimski vojnici, kojima je bilo povjerenje čuvanje zarobljenika. Tako su po zaueću Jerusalima na La Platama 100.000 komada koža od Liebiga (u Fray Bentosu, republika Urugvaj), a francuska vlada sve kože, što će pasti do konca aprila u preduzećima za smrznuto meso. U Indiji zaplatljena je engleska vlada oko sedam milijuna govedjih koža, koje godišnje padaju od onih 11 milijuma zebu-a, najvećeg stada goveda na svijetu. Osim toga Engleska privlači k sebi štogradima koža u čitavoj Africi, Australiji i Kitaju.

Sporazumno je pak državama nezgodno što se Sjeverna Amerika uslijed svoje kupovne snage i neoslabljene valute s njima takmiči, čak i na samom londonskom tržištu, a osobito kod tamo uobičajenih licitacija kože. Stoga već i misle u Londonu te licitacijama sasvim napustiti. Skakanje je vrijednosti za kože i ustrojene kože godine 1916. tako brzo i iznenadno nastalo, da je na primjer porasta cijena za kože iz holandskih klanja od 35 cts. na 52 cts. u junu i na 75 cts. u novembru i to za funtu sirove kože u opšt. dočini je cijena kože prve vrste, tako zvana „jezgra“ porasla od 120 forinti na 350 forinti za funtu. Dovoz kože i materijala za štampljenje vanredno je otežano u neutralne zemlje, uslijed poступka Engleske, koja je te tovari prosto zaplijenila i za sebe upotrijebila.

kazuju viteškim i čovječnim prema zarobljenicima.

Tako se veli, da je po dobroti sve dočadanje careve nadmašivao „car filozof“ Marko Aurelije (161 do 180), o kojem veli jedan pisac: „Bio je pravedan čak i prema zarobljenim neprijateljima“. Iz ovoga „čak“ opet se lijepo vidi kakvi su pojmovi u starom Rimu vladali o zarobljenicima.

Zarobljenicima, koje Rimljani nebi „skraćivali za jednu glavu“ (kako je glasio „terminus technicus“ za vrijeme francuske revolucije), predstavljalo je obično doživotno ropstvo. Šta je to predstavljalo i u ono vrijeme, kada su ljudi bili fizički i dujevno mnogo čvršći, te lakše podnosili sve moralne i telesne patnje, vidi se iz ogromnog broja samoubistava, što su ih prema starim rimskim piscima vršili zarobljenici vješanjem, otrovom, nožem, gladju, skakanjem u vodu i t. d. Po rimskom su se pravu svi zarobljenici u načelu smatrali kao državna svojina (servi publici — državni robovi), to bi država, ako bi joj po razmjeni i otkupu pojedinih zarobljenika ostalo više, nego što je mogla upotrijebiti, javno prodavala po trgovima nesrećne robije; od prodaje su jedino bili isključeni zarobljeni kraljevi i kneževi.

Pri ovim pojmovima, koji su vladali, može se već zamisliti, što je čakelo žene i djevojke, koje su imale nesreću, da padnu Šaka neprijatelju i da budu odvedene u ropstvo. Tadašnje medjunarodno pravo zahtijevalo je za njih samo da ne budu ubijane, ali su ih zato čekale najraznorsnije strahote od strane podivljale soldateske. Doduše nam stari pisi pričaju za neke vojskovodje, koji su i u tome pogledu strogo godili računa o humanosti i u pogledu zarobljenih žena, kao na primjer slavni rimski vojskovođa Scipion (Scipio) i njegov veliki protivnik Hannibal. Ovo su doduše samo izuzeci od užasnoga pravila. Obično su one jadnice, pretrpevši sve muke

CIJENE OGLASIMA:

Osmna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Pečina jednog milimetar retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Pečina jednog štampperskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.
 Dentista F. B. Bril
 — Beograd. —
 Makedonska ul. 5 (do Pošte).



Zube veštacke u zlatu i u kaučku samo se u mome Ateju izrađuju po najboljem originalnom američkom sistemu. Primam od 8-12-12-6.

Rupovine i prodaje
 Papuče sa drvenim djonima vima sve vrste za odrasle i diecu neverovatno jeftino prodaće bez konkurenca. Životne namirnice kupujem sve vrste. K. Feldmann, Vuk Karadžić ul. 8, "Beogradske Novine". 28620-2

Traži se da se kupi jedan Klavir, nov ili polovan. Ponude stati administraciji ovoga lista sub "Mužika 296". 28931-2

Stanovi.

Traži se jednu ili dve elektro nameštene sobe po mogućnosti sa kupatilom, sa zasebnim ulazom. Priave imaju se predati administraciji ovog lista pod šifrom: "Bank direktor 295". 28814-4

Tražim jednu nameštenu sobu sa električnim osvetljenjem u ulici Miloša Vellega ili u toj okolini. Ponude administraciji o. lista sub "Freinville 2894". 28804-4

Ruzno.

Štavni stroj traži se pod klijiju. Ponude predati u administraciju uz tačnu oznaku cijene i ih uvjeta "Ch. 293". 28858-5

Jovanu Premoviću, Ženeva, za Jovana Lazarovića, računoispitača. Dragi Joco! Tvoje karte ne dobijam. Vojni oglas pročitao 25. januara. Mnogo radosti što javlja, da ste oboje zdravi. Vojni čestitam uspeh za polozene ispite i sretno stanje na medicinu tati radost. Molim Bogu da ste zdravi. Sa decom zdrava, Šeka pomalo slabunjava, molit tatu, da joj posle pare, da uči štograd. Bane ide u školu, do sada uspeh vrlo dobar. Novac poslat novembra za 2 meseca primih 23. januara. Sve razdužili, sa malom sumom osudioš, što pre pošli. Taticu i Voju mnogo luke: Šeka, Bane i Arsa i pozdravlja tvoja, Milica Lazarević, Vrličanska ulica 62, Beograd. 28785-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Case 3545. B. Za Božu Djordjevića, trgovca iz Gornjeg Milanovca. Molim te Božu, da me izvestiš za moga sina Vojislava Ristića, iz Manojlovaca, koji je otiašo sa poslednjim rezultatom, mjesecu oktobra 1915. godine, koji mi se nije nikako javio. Je li živ i gdje se nalazi? Naka sa diecom zdravo, svi tvoji zdravi. Unaprijed blagodaran, Aleksandar Leca Ristić, iz Manojlovaca, Jarmenovci, Gornji Milanovac. A. 2162-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Učitivo molim, da javite Milutinu Milićeviću, XI. puk, 1. bataljun, 1. četa; Lazaru Petroviću, komordžiju XI. puka, 2. poziva; Mijailu Pavloviću, vojniku šumadijske divizijske konjice, 3. eskadron, 1. poziva, da su njihovi svi živi i zdravi i molim za odgovor o njima. S poštovanjem, Danica Čikić iz Zagorice. A. 2142-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Učitivo molim, da javite Milutinu Milićeviću, XI. puk, 1. bataljun, 1. četa; Lazaru Petroviću, komordžiju XI. puka, 2. poziva; profijant kolone, je li živ i zdrav. U isto vrijeme javljamo, da su njezini kod kuće svi zdravi. S poštovanjem, Danica Čikić iz Zagorice. A. 2142-8

Mihalju Škorlju, advokata, Ženeva, Hotel Terminus. Molim izvestite moga braću Dimitriju i Milana Dobrilovića, iz Salasa crnobarskog, mati moja i dieca i Draginjina dieca s Draginjom zdravi su. Fozd av. Milorad i Danica Dobrilović, kralj Marka Brošića, Štitar. A. 2147-8

Žiki Zlatiću, narodnom poslaniku, Ženeva. Molim te da me izvestiš, je li živ moj brat Krsta Radić, iz Brusice, kaplar 2. baterije, gradske puka, skopljanski odred koji se do sada nije javio. Mi smo zdravo. Kosta Radić, iz Brusice, srez Slepak, okrug kragujevački. A. 2176-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Ženeva, Case 3545. M. B. Molimo vas lijepo mnogo cijenjeni gospodine, da izvestite na najbržim putem majora Velibora Dragićevića, da su karta od novembra i decembra, te sve četiri novčane pošiljke ispravno stigle i da ga ja sestra molim za redovno šiljanje, pošto nemam baš nikakvu potporu. Posljednju sam naime penziju digla u oktobru 1915. Broj je moje penzije knjižice 2696, a Belkine 2431. Ona je posljednju diglu novembra 1915. a invalidu pod brojem 7952 dotično pod brojem 53 obraćena u oktobru 1915. Velika joj je potreba. Želim da Dragor nastavlja školovanje. Zašto se ne javlja, briremo vrlo. Svi smo zdravi u našoj kući, koju smo već u julu dosta dobro zatekli. Pozdravljamo i molimo Velibora i Dragora za češće javljanje. Duša, Belka, Vlta Dragićević, Beograd, Miloša Pocerca ulica 24. 28797-8

KORESPONDENCIJA.

Da se javi Persidi Stoščići, tučitelj, Mutapova ulica 31 u Beogradu, gos. odsj. Makre-na Profirović, učiteljica, radi prijema novca. 28930-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Geneve, Case 3545 M. B. Umoljavam van kao nepoznatu da dostavite Miloradu Živčiću, aktivnom polporučniku L. čete III. bataljona III. puka moravske divizije II. poziva broj pošte 88 slediće: Dragi mišl. Primirj svi tvoji kartu od 7. decembra koja nas je mnogo obradovala. Kod kuće smo svil zdravi kao i Lela sa Ljubom u Mitrovici. Lela ima kćer Bosiljku i snajka Julku sinu Iliju. Žnaš li gde je Gjokja? Ako imas veže sa njim pomaži ga novčano i izveštavaj nas češće o nemu kao i o sebi. Ako nam je moguće slikaće se sa i sliku nam pošaljite. Tebe i Gjoku svi mnogo pozdravljaju i naši vasi sestra Kaja. Gospodinu Premoviću blagodari na trudu Katarina Živčićevića, Pocerska ul. 31, Šabac. 28756-8

Gospodinu Ivanu N. Boškoviću, bankaru na strani. Od moje ostave u banci "Nikola Bošković", pošaljite mi telegraf-kim rutem 5000 kruna na Winer Bank-Verein, jer sam u naivjetov novčanoj osudici. Bogdan Damjanović, Savetnik, Deligradska ul. 38. 28720-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Ulik! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer je u dobit čas dobro, nošto ležim bolesna. Pozdrav od mama i tate, a Vam lube ruke Vaša Mica Nikolić, Podgorički broj 2. Beograd. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živku! Prijmimo novac. Veličko hvala, jer se naše se ne nadješnom mestu je li živ, moj unik Djordje Petrić regnut od 96. god. koj je otiašo sa poslednjim regnutim u Kruševacu, da se dođe i živ. Načinu da se javi preko vas. Blagodarne. Djurdija Ribački i Mira Tanacković iz selu Slavica okrug beogradskog. 28803-8

Gospodinu Živku Ivkoviću, Ženeva. Poštovani Živ